

هوالمحبوب

عید عزیز

تفسیر آیہ: وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

حضرت آیۃ اللہ

حاج سید محمد صادق حسینی طهرانی رحمۃ اللہ علیہ

حسینی طهرانی، سید محمدصادق، ۱۳۷۳ - ه.ق.
جذبه عشق تفسیر آیه شریفه: وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ / سید محمدصادق حسینی طهرانی -
مشهد: نور ملکوت قرآن، ۱۴۴۱ ه.ق.

ص. ۳۲۸

کتابنامه.

۱. تفاسیر خاص (سوره بقره: آیه محبت). ۲. محبت (جنبه‌های قرآنی). ۳. اخلاق اسلامی.
۴. خدا و انسان (اسلام). ۵. عشق - جنبه‌های مذهبی. ۶. عشق (عرفان). الف. حسینی طهرانی، سید محمدصادق، ۱۳۷۳ - ه.ق. ب. عنوان. ج. فروست: دروس تفسیری، عرفانی.

۲۹۷/۶۳۲

BP۲۵۰/۹

ISBN 978 - 964 - 7270 - 14 - 4

شابک با جلد أعلا (سلفون) ۴ - ۱۴ - ۷۲۷۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 7270 - 15 - 1

شابک با جلد معمولی ۱ - ۱۵ - ۷۲۷۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

www.ketab.ir

جذبه عشق تفسیر آیه شریفه: وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

حضرت آیه‌الله حاج سید محمدصادق حسینی طهرانی

طبع اول: رجب‌المرجب ۱۴۴۱ هجری قمری

تعداد: ۲۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ: چاپخانه ایران‌زمین صحافی: زرینه

ناشر: انتشارات نور ملکوت قرآن، مشهد مقدس، صندوق پستی ۳۵۵۹-۹۱۳۷۵

تلفن ۰۵۱-۳۵۵۹۲۱۲۵

این کتاب تحت إشراف «مؤسسه ترجمه و نشر دوره علوم و معارف اسلام»
از تألیفات حضرت علامه آیه‌الله حاج سید محمدحسین حسینی طهرانی
بطبع رسیده و کلیه حقوق آن محفوظ و مخصوص این مؤسسه می‌باشد.

Email: info@maarefislam.com

فهرست اجمالی مطالب و موضوعات جذبه عشق

عنوان

صفحه

مقدمه ۴۳

فصل اول:

تفسیر آیه شریفه: وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

ریشه لغوی «حُب» ۴۹

حقیقت «حُب» ۵۲

تعلق حُب به خداوند ۶۴

معنی و مصادیق «أنداد» ۶۷

معنای: يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ۷۹

احتمالات مختلف در: أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۸۱

معنای: أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۸۳

فصل دوم:

ضرورت سوختن در آتش عشق الهی

محبت و عشق متقابل خداوند و موجودات به یکدیگر ۹۲

معنای محبت به خداوند ۹۴

اهمیت و حلاوت محبت پروردگار ۹۵

القاب و مراتب محبت ۱۰۱

ضرورت شعله‌ور شدن آتش محبت ۱۰۴

عمل و عبادت؛ مقدمه عبور از نفس و پیدایش محبت ۱۱۶

محبت، راه میانبر و صحیح ۱۲۷

عبادت عاشقانه ۱۲۹

فصل سوم:

راههای تحصیل و تقویت محبت خداوند

۱۳۹	سه راه برای تحصیل عشق به خداوند:
۱۳۹	راه اول: یادکردن نعمتها و اوصاف جمالی خداوند
۱۴۳	راه دوم: زنده نگه داشتن محبت در قلب:
۱۴۴	۱. مرور دادن محبت خداوند بر قلب
۱۴۵	۲. خواندن ادعیه و اشعار محبت آمیز
۱۵۹	۳. مطالعه شرح حال عاشقان الهی
۱۶۱	راه سوم: تهذیب نفس و مراقبه
۱۶۴	طهارت، شرط قبولی و اثرگذاری اذکار و عبادات
۱۷۸	طهارت ظاهریه: مقدمه طهارت باطنیه
۱۸۵	آثار تطهیر سوز
۲۰۰	قطع محبت دنیا

فصل چهارم:

اصول مراقبه برای طلوع عشق الهی

۲۱۹	خلوت
۲۲۴	نماز شب
۲۲۹	ملازم خانه بودن
۲۳۶	جمع میان ملازمت با منزل و فعالیتهای اجتماعی
۲۴۶	خلوت و نفی خواطر
۲۴۹	صمت
۲۶۵	سکوت همراه با تفکر
۲۷۱	ذکر
۲۷۵	ذکر لسانی و قلبی
۲۸۵	دوام ذکر

فهرست تفصیلی مطالب و موضوعات جذبه عشق

صفحه

عنوان

مقدمه

از صفحه ۴۳ تا صفحه ۴۶

شامل مطالب:

۴۳	رسیدن به توحید محض و تجلیات ذاتی الهی، فقط با جذبه عشق میسر است
۴۴	کلام شیخ نجم الدین رازی در رساله عشق و عقل
۴۴	تأثیر عشق خداوند عز و جل بر تقویت لسان
۴۴	از بین رفتن هستی مجازی عاشق و تحقق هستی حقیقی معشوق
۴۴	عشق الهی اکسیر حیات و کیمیای سعادت است
۴۵	لزوم کنار زدن حجابهای کثرت و رسیدن به دریای توحید
۴۵	بخشی از دعای سیفی صغیر امیر المؤمنین علیه السلام
۴۵	«خدا یا! راههای پیوند و وصلت را برایم هموار فرما»
۴۵	نمای کلی از محتوا و کیفیت نگارش کتاب
۴۶	درخواست محبت و لقاء خداوند در دنیا و آخرت

فصل اول:

تفسیر آیه شریفه: وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

از صفحه ۴۹ تا صفحه ۸۸

شامل مطالب:

۴۹	بهره‌برداری از عمر با ایجاد محبت و عشق خداوند در دل
۴۹	ریشه لغوی «حُب»

- این آیه دلیل است علیه کسانی که محبت را به معنای مجازی حمل می کنند ۶۶
- صحیح نبودن معنای مجازی محبت در آیه شریفه ۶۶
- معنای اُنداد** ۶۷
- کلام راغب اصفهانی در معنای «نَد» ۶۷
- «نَد» از جهت وزن و معنا مانند «مثل» است ۶۸
- عَلَّت استفاده از «مِنْ دُونِ اللَّهِ» بجای «لِلَّهِ» ۶۸
- در عالم وجود، یک موجود بیشتر نیست ۶۸
- مصادیق اُنداد** ۶۹
- کلام مرحوم علامه طباطبائی (ره) در مصادیق متعدد «اُنداد» ۶۹
- شمول «اُنداد» نسبت به تمام موجوداتی که به نأحق اطاعت می شوند ۶۹
- ملائکه فقط واسطه فیض خداوند هستند ۷۰
- حیات و علم ملائکه، از باطن رسول اکرم صَلَّی اللہ علیہ وآلہ وسلم است ۷۰
- اولیاء الهی در برابر خداوند، از خود هیچ استقلالی ندارند ۷۱
- دلالت لفظ «الَّذِينَ» بر مصادیق ذوی العقول اُنداد ۷۱
- معنای «أخبار» و «رُهبان» ۷۲
- معنای شیران روز بودن مؤمنین ۷۲
- بزرگترین جهاد، جهاد انسان با نفس خویش است ۷۳
- شمول آیه نسبت به اتباع غاصبین خلافت ۷۳
- برخی از مکاشفات، حکم بُت و نَد را دارد ۷۴
- لزوم قطع تمام تعلقات، برای تشرّف به لقاء الهی ۷۴
- انحراف یکی از سالکان که به مکاشفاتش اعتماد و عمل می کرد ۷۴
- انسان تا از نفس نگذشته، احتمال خطا در خواب و مکاشفه اش وجود دارد ۷۴
- مکاشفات و خوابهای نفسانی ۷۵
- استحباب انجام اذکاری که در روایات آمده است، با رفق و مدارا ۷۵
- روایاتی در استحباب زیاد صلوات فرستادن در شب و روز جمعه (ت) ۷۵
- تا انسان اسیر نفس است نباید به شکل مطلق به خوابهای خود عمل کند ۷۶

- ۷۶ نفس و وجود مجازی ما مبعوض ترین آنداد است
- ۷۶ «من» گفتن مبعوض و ممدوح!
- ۷۷ راه عبور از منیت، کسب محبت است
- ۷۷ تمام کثرات سایه اند و وجود ظلی دارند
- ۷۷ هیچ استقلالی برای غیر خداوند وجود ندارد
- ۷۷ مضامین بلند توحیدی آیات انتہائی سورۂ حشر
- ۷۸ موحد آنچه می بیند، از ناحیه پروردگار می بیند
- ۷۸ معنای اینکه: اکثر مؤمنین مشرک هستند
- ۷۹ در راه توحید، حقائق برای انسان منکشف می شود
- ۷۹ معنای: يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ
- ۷۹ کلام مرحوم طبرسی در احتمالات سه گانه در معنای این فقره
- ۷۹ قول اول: محبت مشرکین به آنداد مانند محبت مؤمنین به خداوند است
- ۷۹ قول دوم: محبت مشرکین به آنداد مانند محبت آنها به خداوند است
- ۸۰ قول سوم: محبت مشرکین به آنداد مانند محبتی است که باید به خداوند داشته باشند
- ۸۰ قرائن اختیار قول دوم
- ۸۰ اعتقاد مشرکان قریش به خالقیت خداوند
- ۸۰ دلالت سیاق آیات قبل و بعد
- ۸۱ ظهور «يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ» در اتحاد فاعل حُب در دو موضع
- ۸۱ مذمت کفار برای شریک قائل شدن برای خداوند در مقام محبت
- ۸۱ احتمالات مختلف در: أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ
- ۸۱ اول: تفضیل مؤمنین بر کافرین در محبت خدا
- ۸۲ دوم: تفضیل مؤمنین در محبت خدا بر کافرین در محبت آنداد
- ۸۲ محبت کفار به آنداد پایدار نیست، بر خلاف محبت مؤمنین به خداوند
- ۸۲ سوم: تفضیل محبت مؤمنین به خدا بر محبت مؤمنین به غیر خدا
- ۸۳ ظهور آیه شریفه در احتمال اول
- ۸۳ محبت مؤمنین به خداوند أَشَدُّ از کفار است

۸۳	معنای: أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ
۸۳	معنای اولیه آیه شریفه و رد آن
۸۴	مؤمن هیچ محبتی به غیر خداوند ندارد
۸۴	اشکال کفار، اصل محبت آنها به انداد است نه مقدار محبت آنها
۸۴	دلالت سیاق ادامه آیات بر اشکال کار کفار
۸۵	مراد از محبت استقلالی به غیر خداوند
۸۵	حسرت ظالمین، از باب تبعیت از غیر خداوند است
۸۵	محبت به غیر خدا باید در طول محبت خدا و برخاسته از آن باشد
۸۵	آیات قرآن در تأیید محبت به رسول خدا، سائر مؤمنین و اصل ایمان
۸۶	علت تعبیر به «أَشَدُّ حُبًّا» بجای «أَحَبُّ لِلَّهِ»
۸۶	معصیت، ریشه در محبت به غیر خدا دارد
۸۶	منظور از الَّذِينَ آمَنُوا
۸۷	مؤمنینی که هیچ استقلالی برای غیر خدا نمی بینند، مصداق الَّذِينَ آمَنُوا هستند
۸۷	مؤمنین عادی به هر مقدار که از شرک دور شوند، زاده بهره دارند
۸۷	مصداق اَتَمَّ آیه، محمد و آل محمد علیهم السلام هستند
۸۷	محصل معنای آیه شریفه
۸۸	نتیجه بحث

فصل دوم:

ضرورت سوختن در آتش عشق الهی

از صفحه ۹۱ تا صفحه ۱۳۴

شامل مطالب:

۹۱	سؤالاتی پیرامون بحث محبت خداوند
۹۲	محبت و عشق متقابل خداوند و موجودات به یکدیگر
۹۲	علت ایجاد مخلوقات، عشق و محبت به شناخت خود
۹۲	کلام مرحوم علامه والد (ره) درباره محبت متقابل خداوند و موجودات به یکدیگر

- ۹۲ ایجاد مخلوقات بواسطه عشق خداوند به آنها
- ۹۳ زندگی و حرکت ماسوی الله، بواسطه عشق فطری
- ۹۳ هر موجود عالی، غایت سیر موجود دانی است
- ۹۳ «کُدَح»: حرکت انسان به سمت محبوبه دارای جمال
- ۹۳ انسان باید خود را به فنای تام برساند
- ۹۴ افرادی که از پس حجاب خدا را ملاقات می کنند
- ۹۴ معنای محبت به خداوند
- ۹۴ محبت به خدای حقیقی برای طالب لقاء و فناء الهی
- ۹۴ محبت به خدای پنداری
- ۹۵ اهمیت و حلاوت محبت پروردگار
- ۹۵ خداوندی که مثل و همانند ندارد محبتش نیز مثل و مانند ندارد
- ۹۵ محبت خداوند با هیچ چیز قابل مقایسه نیست
- ۹۵ محال است کسی محبت خدا را بچشم محبت دیگری را برگزیند
- ۹۶ شیرینی و حلاوت محبت خداوند
- ۹۶ روایت: دنیا و آخرت، بر اهل الله حرام است
- ۹۷ «فَلَا عَيْشَ فِي الدُّنْيَا لِمَنْ عَاشَرَ صَاحِبًا»
- ۹۷ مرحوم علامه (ره): زندگی هیچکس به شیرینی زندگی عاشق خدا نیست
- ۹۷ مردم عادی حال عاشق خدا را درک نمی کنند
- ۹۷ روایت امام صادق علیه السلام: مؤمن، شیرینی حب خدا را می یابد
- ۹۸ بی اعتنائی محبت خدا به دنیا
- ۹۸ مردم، عاشق خدا را بی عقل می پندارند
- ۹۸ میل نداشتن به لذائد و نعم بهشتی در اثر انس با خداوند
- ۹۸ روایتی در نحوه حشر گریه کنندگان بر امام حسین علیه السلام (ت)
- ۹۹ محبت پروردگار، با محبت دنیا جمع نمی شود
- ۹۹ مشقات زندگی دنیوی در اثر عشق پروردگار
- ۹۹ اشعار ابن فارض در شدائد و سختی های عشق خداوند

- ۱۰۰ سؤال مؤلف از مرحوم حدّاد (ره) درباره احتمال ابتلاء به بیماری در اثر عشق خداوند
- ۱۰۰ مرحوم حدّاد (ره): «محبّت پروردگار مَحَبِّی انسان است»
- ۱۰۰ تحمّل ناملايمات در جنب ثمرات عشق پروردگار ناچيز است
- ۱۰۰ اشعار ابن فارض در ترغيب به عشق پروردگار
- ۱۰۱ «اگر می‌خواهی به سعادت برسی، در راه عشق شهید شو»

القاب و مراتب محبّت

- ۱۰۱ القاب چهارگانه محبّت در کلام محیی الدّین
- ۱۰۱ مراتب محبّت از رسالۀ عشق ابن سینا
- ۱۰۲ «شَعَف» احراق قلب بواسطۀ ازدیاد محبّت است
- ۱۰۲ «تَّيْم» طلب دیدار معشوق حقیقی است
- ۱۰۲ آخرین مرتبه، فنای عاشق در معشوق است
- ۱۰۲ مراتب و صفات محبّت در کلام میرسیدعلی همدانی
- ۱۰۳ «لِحْظَه» و «رَمَقَه»، از مراتب محبّت هستند
- ۱۰۳ «خُلَّت» تخلّل محبّت در قوای روحانی محبّ است
- ۱۰۳ «عشق» افراط محبّت است
- ۱۰۳ معنای «عَشَقَه»
- ۱۰۳ برخی از صفات از لوازم محبّت هستند

ضرورت شعله‌ور شدن آتش محبّت

- ۱۰۴ محبّت به پروردگار باید به مرحله‌ی عالی و شدید برسد
- ۱۰۴ فرمایش امام سجّاد علیه‌السّلام در وصف بندگان خاصّ الهی
- ۱۰۴ «قلوب آنان را سرشار از عشق خود قرار دادی»
- ۱۰۴ سوختن آلودگیها، با آتش محبّت
- ۱۰۵ قلب باید از محبّت پروردگار پر شده و آتش بگیرد
- ۱۰۵ اشعار حافظ (ره) در شعله‌ور شدن آتش عشق در قلب
- ۱۰۶ «در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع»
- ۱۰۶ معنای «سرباز» در لسان اهل عرفان